

Σχολή

Pražská konference studentů filosofie

10.4. - 11.4. 2015

Učebna č. 301, 3. patro, budova FF UK,
nám. Jana Palacha 2, Praha

PROGRAM KONFERENCE

PÁTEK 10. 4. 2015

14:30 - otevření učebny

14:45 - slavnostní zahájení

Epistemologie, gnozeologie, ontologie

15:00 – 15:30

Bc. Martin Prokop – magisterský program KF FF MU

DOOMSDAY A SIMULAČNÍ ARGUMENT: MÁME MÍT STRACH?

Příspěvek představí Doomsday Argument, který, zdá se, dokazuje, že lidstvo brzy vyhyne. Dále Simulační Argument, který, zdá se, dokazuje, že svět je počítačová simulace. Poté podá přehled předpokladů obou argumentů, které jsou přijatelné a také běžně užívané. Studované argumenty však jednoduše přijatelné – díky velmi silným závěrům – nejsou. Proto příspěvek dále ukáže kritiku daných předpokladů a i argumentů samotných. V příspěvku bude poté položena otázka, k čemu takové argumenty jsou: říkají skutečně něco zajímavého? Nakonec příspěvek odpoví na otázku, zda máme mít strach ze závěrů obou argumentů.

15:30 – 16:00

Bc. Ondřej Bis – magisterský program ÚFAR FF UK

KANTOVY POJMY A PROBLEMATIKA ZNÁZORNĚNÍ (DARSTELLUNG)

Dokázat objektivní realitu pojmů znamená pro Kanta tolik, co najít jejich příslušný korelát v názoru. Skupinou důležitých pojmů, kterými se chce příspěvek mimo jiné zabývat, jsou kategorie. Aby byly objektivně reálné, musí jim rovněž odpovídat názorový korelát. Pojmy tedy musí mít možnost být znázorněny, aby bylo možné objekty na jejich základě teoreticky poznávat. Tak vystupuje problematika znázornění jako klíčové téma Kantovy gnoseologie.

16:00 – 16:30

Mgr. Samuel Zajíček – magisterský program ÚFAR FF UK

POJETÍ POZNÁNÍ V PLOTÍNOVĚ FILOSOFII

Příspěvek se po krátkém exposé do celkového metafyzického rozvrhu zaměří na Plótinovo pojetí poznání. V Plótinově hierarchické metafyzice je ontologickým gradem – hypostází –, která vskutku poznává, Intelkt (voŮc). Odpovídá ovšem toto poznávání alespoň v nějakém smyslu moderní intuici? Je „Intelkt“ práv svému jménu? Příspěvek se zaměří právě na tuto otázku a pokusí se posluchače přesvědčit nejen, že odpověď je kladná, ale i, že Plótinova epistemologie je v dobrém souladu s experimentální vědeckou metodou a může ji metafyzicky fundovat.

16:30 – 17:00

Ondřej Černý – bakalářský program ÚFAR FF UK

DÉMOKRITOS VE VANĚ

Démokritova mechanistická koncepce fundamentální skutečnosti nenabízí zjevně prostředky k vysvětlení kruhového pohybu, který by v podobě tradičního „víru“ vedl ke konstituci relativně stabilního kosmu. Příspěvek se pokusí ukázat, že Démokritos tento problém nepřehlídí, vstřícná interpretace relevantních zlomků nicméně vyžaduje nejenom další analogii mezi fundamentální skutečností a smyslovým světem, ale i přehodnocení funkce prázdna (kenon). Démokritova aporie kruhového pohybu tak vrhá přívětivější světlo na „ontologická“ řešení tohoto problému u Platóna a Aristotela.

17:00 – 17:30 – coffee break

Etika a mezilidské vztahy

17:30 – 18:00

Bc. Daniel Štěpánek – magisterský program KPF FF UJEP

HEGEL A SARTRE: FENOMENOLOGIE UZNÁNÍ

Příspěvek bude reflektovat pojetí uznání jakožto vztahu k druhému, v rámci kterého je konstituována identita obou účastníků vztahu. Výchozím bodem tak bude pojetí uznání v tomto akcentu v Hegelově Fenomenologii ducha, z hlediska čehož budou vyzdvíženy odpovídající momenty v Sartrově koncepci intersubjektivit, resp. v té její podobě, která byla traktována v Bytí a Nicotě.

18:00 – 18:30

Markéta Gulášová – bakalářský program – FF UJEP

PROBLEMATIKA PŘÁTELSTVÍ V ARISTOTELOVĚ POLITICKÉ FILOSOFII

Příspěvek se bude věnovat přátelství – jeho druhům, charakteristiky, důležitosti jednotlivých přátelství a to především toho dokonalého. Druhá část bude věnována vztahu přátelství ke společenství, ať již politickému a nebo nepolitickému. Poslední třetí část příspěvek zhodnotí a pokusí se o určitou aktualizaci, nebo zamýšlení se nad dalšími problémy a otázkami, jenž jsou pro tuto chvíli skryty.

18:30 – 19:00

Peter Takáč – bakalářský program FF UCM

DAR

Dar. Problematika daru. Prečo a čím je dar špecifický a originálny? Akou mocou disponuje? Prečo mu tak veľmi podliehame? Prečo s ním máme problém? Je podstata a význam daru špecifickou črtou človeka? Z akými typmi darov sa počas svojho života stretávame? Je obeť tiež dar? Je dar čisto iba prejavom ľudskej bytosti? Môžeme o dare povedať že je jedným z prvkov odlišujúcich človeka od ostatných živočíchov?

SOBOTA 11. 4. 2015

Filosofie vědy

9:30 – 10:00

Bc. Aneta Fodorová – magisterský program KOVF PEDF UK

EVOLUČNÍ PŮVOD UMĚNÍ – ADAPTACE NEBO SPANDRELA?

Pokus skloubit evoluční teorii a vznik umění lze dohledat už v textech samotného Darwina. Jak se mohl v prostředí našich předků, kde probíhal boj o přežití a reprodukci, vyvinout proces, který „dovoloval“ kterémukoliv tvorovi plýtvat čas a další zdroje na produkci a konzumaci umění? Vzniklo umění jako evoluční adaptace – jako nástroj přežití/rozmožnění a nebo jako vedlejší produkt jiné adaptace a pokud, tak jaké? Je umění cheesecakem Stevena Pinkera, pavím ocasem či snad něčím úplně jiným?

10:00 – 10:30

Bc. Martin Zach – magisterský program FHS UK

REALISMUS VE FILOSOFII VĚDY

Cílem příspěvku je představit vědecký realismus a hlavní argumenty pro jeho přijetí. Vůči němu lze klást námitky ze strany antirealismu, na které ovšem existují přesvědčivé odpovědi. Hlavním tématem bude představení jedné takové námitky, totiž argumentu pesimistické indukce. Dále se pokusím ukázat strategii, jak se s touto námitkou vyrovnat, a sice nejen na obecné úrovni, ale i na příkladu z historie vědy.

10:30 – 11:00 – coffee break

11:00 – 11:30

Bc. Petra Chudárková – magisterský program KFI FF UP

VÝVOJ EMPATIE OČIMA NEURÁLNÍ VĚDY

Empatie je jedním ze základních kamenů lidské morálky. Sama o sobě je velmi komplexním jevem, který se v průběhu našeho života proměňuje a na kterém se podílí několik rozdílných mechanismů. Příspěvek se pokusí představit empatii především z pohledu stále poměrně mladé disciplíny - rozvojové neurovědy - a zároveň poukázat na důležitost takového výzkumu, díky němuž jsme schopni lépe porozumět složitosti lidského morálního usuzování.

11:30 – 12:00

Bc. Ondřej Vrabel – magisterský program KFI FF UP

THE BATTLE OF THE ABSOLUTE

Příspěvek bude tematizovat téměř celoživotní intelektuální spor mezi dvěma velikány klasické americké filosofie, Williamem Jamesem a Josiahem Roycem, jinak známý jako „The Battle of the Absolute“. Ačkoli James a Royce byli po většinu svého působení na Harvardské univerzitě kolegy a přáteli, jejich názory se, především v otázkách epistemologie, etiky či filosofie náboženství, diametrálně lišily. Cílem příspěvku tak bude také snaha předložit přesvědčivé důkazy ve prospěch jednoho z nich.

12:00 – 14:00 - přestávka na oběd

POLITICKÁ FILOSOFIE A FILOSOFIE PRÁVA

14:00 – 14:30

Bc. Ondřej Čadek – magisterský program FF UJEP

LEOS STRAUSS A TEOLOGICKO-POLITICKÝ PROBLÉM

Leo Strauss je známý hlavně jako představitel neoklasické politické filosofie. Autor příspěvku chce ukázat, že sám Strauss však považuje za ústřední téma své filosofie tzv. teologicko-politický problém. Příspěvek se z velké části opírá o interpretaci Heinricha Meiera, který se tímto tématem u Leo Strausse intenzivně zabýval, a to zejména v knize Leo Strauss and the Theologico-Political Problem. Příspěvek je zároveň tématem autorovy diplomové práce, která se zabývá interpretací Leo Strausse jako myslitele politické teologie.

14:30 – 15:00

Bc. Robin Kopecký – magisterský program ÚFAR FF UK

BENTHAMŮV PRINCIP UŽITEČNOSTI

„Největšího štěstí pro největší počet“ jistě populárně shrnuje Benthamův utilitarismus, ale nevystihuje teorie zakládající Benthamovu morální a politickou filosofii. Centrální tezí příspěvku je pojetí Benthamova principu užitečnosti jako odvozeného konceptu. Tento princip je vyústěním naturalistické ontologie a analýzy jazyka pomocí teorie fikcí. Pokus o důkaz principu užitečnosti bude vykonán pomocí klasifikace entit a operací parafráze a frazeoplerózy. V příspěvku bude hájena interpretace Benthama jako konzistentního a naturalistického myslitele.

15:00 – 15:30

Bc. Jan Sůsa – magisterský program KFI FF UPA

AKCERERACIONISMUS

Tradiční představa vztahu marxismu ke kapitalismu bývá omezená na militantní odpor, snahu o revoluční změnu, popř. méně drastické reformní strategie. Důraz je kladen na reálné alternativy ke globalizovanému trhu, fair trade, lokální zemědělství, soběstačnost a trvale udržitelný rozvoj. Není efektivnější cestou naopak cíleně urychlit dynamiku volného trhu a přiblížit tak kolaps kapitalistického systému? Za jakých podmínek byl Marx ochoten podporovat volný trh? Příspěvek krátce nastíní pojem "akceleracionismus" v kontextu marxistické teorie a spekulativního realismu.

15:30 – 16:00 – coffee break

16:00 – 16:30

Bc. Mariana Jankechová – magisterský program KDFD FF UK

SPRAVODLIVOSŤ V MORÁLNOM KONANÍ. KANT VERZUS STIRNER

Cieľom konferenčného príspevku „Spravodlivosť v morálnom konaní. Kant verzus Stirner.“ je analýza pojmu spravodlivosti vo vzťahu k morálnemu konaniu. V príspevku je venovaná pozornosť obsahu pojmu spravodlivosti buď ako nevyhnutne spätého s morálnym konaním, alebo ako individuálne chápaným umelým konštruktom vo vzťahu k morálnemu konaniu. Porovnanie Kantovho a Stirnerovho umiestnenia problematického pojmu pomáha pri riešení hlavnej otázky, či je spravodlivosť samozrejým obsahom morálneho konania, alebo len individuálne vytvoreným konštruktom.

16:30 – 17:00

Martin Koloušek – bakalářský program ÚFAR FF UK

IMMANUEL KANT V KONTEXTU SOUDOBÝCH DEBAT O TRESTU SMRTI

Autor ve svém příspěvku představí část filosofie práva v učení Immanuela Kanta. Rozebere jeho nauku o trestu smrti a tu uvede do kontextu se soudobými diskusemi na toto thema. Jak souvisí trest smrti s kategorickým imperativem? Jak tímto prismatem chápat trest jako takový? Jak je trest chápán dnes? Jaké argumenty zaznívají pro a proti trestu smrti? Na tyto a další otázky se autor pokusí odpovědět; posluchače také seznámí se svým názorem na tuto problematiku a se svým řešením, které z Kanta vychází.

17:00 – 17:30

Jan Buráň – bakalářský program KFI FF UP

PROTI TRESTU SMRTI: POLEMIKA S LOUISEM POJMANEM

Příspěvek představí otázku reálné adopce trestu smrti v podobě polemiky s článkem Louise Pojmana A Defense of the Death Penalty (2004). Argumenty pro, včetně starší tradice, budou rozebrány a budou uvedeny argumenty proti. Presentující se opře především o práce Stephena B. Brighta a Stephena Nathansona. Přestože „absolutní trest“ není v dnešní Evropě aktuálním tématem, je jedním ze základních problémů aplikované etiky a je propojen s tématy dalšími úžeji, než se může zdát.

17:30 – 18:00 – coffee break

18:00 – 18:30

Bc. Andrej Virdzek – magisterský program FF UJEP a Mgr. Michal Paulus – doktorský program IES FSV UK

Searlův pojem racionality a ekonomická teorie racionality

Příspěvek zkoumá knihu Johna Searla Rationality in Action (2001) a její vztah k základním stavebním kamenům teorie racionality, konkrétně: a) kritiku klasického modelu racionality v souvislosti s ekonomickou teorií, b) konkrétní obtíž s aplikací racionality v případech, které mají přímé důsledky pro aktéry v delším časovém horizontu. Diskutován je vztah se základními axiomy preferencí: transitivitou, reflexivitou, úplností a nesaturovaností. Zaměříme se na specifický příklad, který detailněji představí potenciální důsledky tohoto přístupu, a diskutujeme, zda standardní přístup k preferencím umožňuje dostatečně přesnou predikci jevů.

18:30 – 19:00

Mgr. Simona Bružová – magisterský program

TEÓRIA HIER A PROBLÉM ROZHODOVANIA. VPLYVY NA ROZHODOVACIE PROCESY

Cieľom tohto príspevku je predstaviť Teóriu hier, ktorá primárne vznikla ako ekonomická disciplína, ale v súčasnosti sa ujala aj na poli filozofie. Teória hier môže byť definovaná ako stratégia rozhodovania sa. Problémom je, že rozhodovanie ľudí je často nelogické a neracionálne. Vplyvy na rozhodovanie skúmal aj Daniel Kahneman, ktorému sa v príspevku budeme venovať v najväčšej miere. Predstavíme si jeho teóriu dvoch systémov v človeku a na príkladoch, ktoré ponúka, demonštrujeme závažnosť týchto vplyvov na naše rozhodovanie.

19:00 – zakončení konference

20:00 – konferenční afterparty